

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл башкарма
комитеты

КАРАР

20 декабрь 2021 ел

№24

«2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы
Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл
жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт
инфраструктурасын комплекслы үстерү
программасын раслау турында»

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»
2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе Шәһәр
төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү
турында» 2014 елның 29 декабрдәгә 456-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе
Хөкүмәтенә «Жирлекләренә, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы
системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 2015 елның
25 декабрдәгә 1440 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Кукмара
муниципаль районы Каенсар авыл жирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӨ:

1. 2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар
авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү
Программасын кушымта нигезендә расларга
2. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Каенсар авыл жирлеге башкарма
комитеты житәкчесе:

И.А.Мифтахов

Татарстан Республикасы Кукмара
муниципаль районы Каенсар авыл җирлеге
башкарма комитетының 20.12.2021елның 24
номерлы карарына кушымта

**2022 – 2030 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КУКМАРА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КАЕНСАР АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ
ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ**

ЭЧТӨЛӨК

1. Кереш
2. Програма паспорты
3. Каенсар авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасының хэзерге торышы характеристикасы
4. Транспортка сорау, халыкның хэрэкэт итү күлөме һәм характеры, Каенсар авыл жирлеге территориясендә булган транспорт төрлөре буенча йөк ташу фаразлары
5. Каенсар авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын үстерүнен принципаль вариантлары һәм максатчан күрсәткечләрә буенча бөялөү
6. Каенсар авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге һәм чараларны тормышка ашыру чираты
7. Каенсар авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын үстерү чараларын финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бөялөү
8. Каенсар авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын үстерү чараларының нәтижәлелеген бөялөү
9. Каенсар авыл жирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкциялөү өлкәсендә институцион үзгәртүләр, эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

1. КЕРЕШ

2022 – 2030 елларга Каенсар авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнә:

- «Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы» 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә автомобиль транспортында һәм шәһәр жир өсте электр транспортында пассажирлар һәм багажны даими ташуны оештыру һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 220-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Жирлекләренә, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрәндәге 1440 номерлы карары

Программа Каенсар авыл жирлегенең (алга таба – жирлек) транспорт инфраструктурасын, шул исәптән жирлекнең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелешен үстерүнең, транспорт сорауы, халыкны йөртү һәм транспорт төрләре буенча йөк ташу күләме һәм характеры, автомобильләштерү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары үсешенең төп юнәлешләрен, юл хәрәкәте иминлегә, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысы күрсәткечләрен билгели.

Программаның нигезен авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Әлегә Программа авыл жирлегенең тотрыклы үсешенә юнәлдерелгән һәм Татарстан Республикасы транспорт комплексын реформалаштыру буенча дәүләт сәясәтенә тулысынча туры килә.

Программаның максатлары һәм бурычлары – жирлекнең тормышның башка өлкәләрендәге эшчәнлек белән балансланган һәм координацияләнгән транспорт инфраструктурасын үстерү, социаль-икътисади үсеш өчен шартлар формалаштыру, халыкка, икътисади эшчәнлекне гамәлгә ашыручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгын, сыйфатын арттыру, транспорт инфраструктурасының жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә тискәре йогынтысын киметү.

2. ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2022 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл башкарма комитеты 422121, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Каенсар авылы, Яшьләр ур., 2
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл башкарма комитеты 422121, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Каенсар авылы, Яшьләр ур., 2
Программаның җаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсаравыл башкарма комитеты 422121, Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Каенсар авылы, Яшьләр ур., 2
Программаны эшләүнең максаты	Жирле әһәмияткә транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләүгә булган ихтыяж нигезендә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын баланслы, перспективалы үстерүне тәмин итү
Программаның бурычлары	<p>Программаның максатына ирешү шартлары булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - халыкка, шулай ук жирлек территориясендә икътисади эшчәнлек субъектларына транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгы, сыйфаты һәм нәтижәләлеге; - шәһәр төзелешен проектлау нормативлары нигезендә халык һәм икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен транспорт инфраструктурасы объектларының үтемлелеге; халыкның хәрәкәткә ихтыяжлары, жирлек территориясендә пассажирлар һәм йөк ташуда икътисадый эшчәнлек субъектларының ихтыяжлары нигезендә транспорт инфраструктурасын үстерү; - жирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү; - транспорт белән идарә итү өчен шартлар; - хужалык эшчәнлегенә икътисадый нәтижәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормыш иминлеген һәм сәламәтлеген тәмин итү өчен өстенлекле шартлар булдыру; - башка транспорт чараларына карата гомуми файдаланудагы транспорт чаралары хәрәкәтенә өстенлекле шартларын булдыру; - жирлектә жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү өчен шартлар; - гәмәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә нәтижәләлеге.

<p>Максатчан күрсәткечләр</p>	<p>Ремонтланган юлларның озынлыгы (асфальт-бетон жәю), км; ЮТһ саны, берәмлек; ЮТһдә жәрәхәтләнүчеләр саны, кеше; Төзелгән автомобиль юллары озынлыгы, км.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>Программа 2022-2030 елларга исәпләнгән</p>
<p>Таләп ителә торган капитал кертемнәр күләме</p>	<p>Программа чараларын финанс ягыннан тәмин итү муниципаль программалар кысаларында муниципаль районның жирле бюджеты чаралары һәм Татарстан Республикасы чаралары хисабына гамәлгә ашырыла.</p> <p>2022 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 1000 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле эһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау; - жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хәрәкәте иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар.</p> <p>2023 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 1000 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле эһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау; - жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хәрәкәте иминлеген арттыруга юнәлдерелгән чаралар.</p>
	<p>2024 ел</p> <p>Программаларны финанслау күләме: 1000 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү; жирле эһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау; - жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру,</p>

	<p>юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>2025 ел</p> <p>Программаларны финанслау күлөмө: 1000 000 сум</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланьшын тәэмин итү; жирле эһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>2026-2030 еллар</p> <p>Программаларны финанслау күлөмө: 2000 000 сум.</p> <p>эксплуатация һәм ремонт чараларын үтәү юлы белән жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланьшын тәэмин итү; жирле эһәмияттәге урамнарны һәм юлларны капитал, агымдагы ремонтлау;</p> <p>- жәяүлеләр тротуарларын ясау, юлларны карап тоту, даими грейдерлау, чокырларны ямау, юл билгеләрен урнаштыру, урамнарны яктырту өчен светодиод прожекторлар урнаштыру, юл хэрэкэте иминлеген арттыруга юнэлдерелгэн чаралар.</p> <p>Муниципаль берәмлек бюджетыннан финанслау ел саен чираттагы финанс елына бюджет формалаштырганда төгәлләштерелә. Финанслау күрсәткечләр, эшләнгән проект-смета документациясен һәм барлык дәрәжәләрдәге бюджетлардан акчаларны фактта бүлөп бирүне исәпкә алып, төгәлләштерелергә тиеш.</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре</p>	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2030 елга түбәндөгеләр планлаштырыла:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Транспорт инфраструктурасын үстерү; 2. Гомуми файдаланудагы транспорт үсеше; 3. Жирлек юллары челтәрен үстерү; 4. Транспортның әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысын киметү; 5. Юл хэрэкэте иминлеген арттыру.

3. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫНЫҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Каенсар авыл жирлеге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль

берәмлекләренң статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

Каенсар авыл жирлеге территориясе Кукмара районының тоньяк өлешендә ТР башкаласынан 130 км ераклыкта һәм район үзәгеннән 25 км ераклыкта урнашкан. Район һәм республика үзәкләре белән Каенсар авылынан юл челтәре Кукмара – Казан автоюллары буенча гамәлгә ашырыла. Каенсар авыл жирлеге Байлангар, Ош-Юмья, Нырья, авыл жирлекләре белән чиктәш.

Каенсар авыл жирлегенң гомуми мәйданы 1422 га тәшкил итә.

Каенсар авыл жирлеге халкы, Татарстан Республикасы Дәүләт статистикасы федераль хезмәтенң территориаль органы мәгълүматларына караганда, 2021 елга 392 кеше тәшкил итә.

Каенсар авыл жирлегенң икътисади системасы агросәнәгать комплексын, кече бизнесны (хезмәт күрсәтүче өлкә) үз эченә ала. Жирлектә сәнәгать предприятиеләре юк. Авыл жирлегенң житештерү нигезен авыл хужалыгы тәшкил итә.

Хужалыкның гамәлдәге житештерү юнәлеше сөт житештерү белән билгеләнә. Хужалык шулай ук эре мөгезле терлек ите, ашлык житештерү һәм сату белән шөгьльләнә. .

Авыл жирлегенң административ үзәге булып Каенсар авылы тора. Торак пунктның торак төзелеше шәхси торак йортлар һәм йорт яны кишәрлекләре белән тәкъдим ителгән.

Каенсар авыл жирлегендә түбәндәге хезмәт күрсәтү объектлары эшли: 1 Мәдәният йорты, , 1 урта мәктәп филиалы, 1 балалар бакчасы, , 2 кибет,библиотека,ФАП.

4. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТКА СОРАУ, ХАЛЫКНЫҢ ЙӨРЕШЕ ҺӘМ ЙӨК ТАШУ КҮЛӘМЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРЫНЫҢ ҮЗГӘРҮЕ ФАРАЗЫ.

Транспорт – авыл жирлеге инфраструктурасының икътисадның барлык тармаклары һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртүгә булган ихтыяжларын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында төрле продукция төрләрен күчерә, халыкка һәркем файдаланырлык булган транспорт хезмәте күрсәтә торган иң мөһим өлеше. Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның пассажирлар йөртүгә булган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлекнең барлык предприятиеләренң уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора. Авыл жирлегендә төп һәм бердәнбер пассажир транспорты булып такси һәм шәхси автотранспорт тора.

Каенсар авыл жирлеге составына 1 торак пункт керә.

Каенсар авыл жирлегенң торак пунктлары табигый һәм тарихи факторларга бәйле рәвештә төгәл чагылмаган турыпочмаклы структуралы урам-юл челтәре булган усадьба тибындагы төзелеш белән формалаштырылган.

Каенсар авыл жирлегендә төп транспорт артерияләре булып, төп (главные) урамнар һәм торак төзелешендәге төп (основные) урамнар тора. Мондый урамнар: Каенсар авылы – Мәктәп, Вокзал, Г.Тукай урамы. Әлеге урамнар торак

территориялар эчендә һәм интенсив хәрәкәт юнәлешләре буенча төп (главный) урамнар белән элементәне тәмин итә.

1 нче таблица Каенсар авыл жирлегенә чикләрендә урам-юл челтәре буенча гомуми мәгълүматлар

№	Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	2021 елга мәгълүматлар
1	Урам челтәренен гомуми озынлыгы	км	3,7
2	Урам челтәренен гомуми майданы	мең кв.м.	14,8
3	Урам-юл челтәре тыгызлыгы	км/км.кв.м	0,25

Каенсар авыл жирлегенен урам-юл челтәрен анализлау нәтижәсендә транспортның эшен катлауландыручы түбәндәге сәбәпләр ачыкланды:

- урам һәм юлларның техник торышы канәгатьләнерлек булмау;
- машиналар йөрү өлешенен киндәге житмәү (4-5);
- грунт юлларның шактый озын булуы;
- урамнарның билгеләнеше буенча дифференциацияләү булмау;
- жаяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарлар булмау.

2 нче таблица Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Каенсар авыл жирлегенен жирле әһәмиятгә гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеге

№ т/б	Автомобиль юлы яки урам исеме	Идентификация номеры	Озынлыгы, км
			Барлыгы
	Барлыгы:		
	Каенсар авылы		3,7
1.	Мәктәп ур.	92-633-423-101 ОП-МП-01	0,75
2.	Яшел урамы	92-633-423-101 ОП-МП-02	0,56
3.	Х.Такташ урамы	92-633-423-101 ОП-МП-03	0,60
4.	Вокзал урамы	92-633-423-101 ОП-МП-04	0,65
5.	Г.Тукай ур.	92-633-423-101 ОП-МП-05	0,24
6.	Яшьләр ур.	92-633-423-101 ОП-МП-06	0,30
7.	1Май ур.	92-633-423-101 ОП-МП-07	0,60

Транспорт инфраструктурасы объектлары белән заманча тәмин ителешне анализлау. Каенсар авыл жирлегенә территориясендә 2021 елга жиңел һәм йөк автомобильләре саны 98 берәмлек тәшкил итә, шул исәптән жиңел автомобильләр – 97, йөк автомобильләре – 1 һәм алга таба үсеш тенденциясе бар.

5. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮНӨҢ ПРИНЦИПИАЛЬ ВАРИАНТЛАРЫ ҲӘМ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӨРӨ БУЕНЧА БӘЯЛӘУ

Шәхси торақ төзелеше өчен территорияләр арту сәбәпле, урам-юл чөлтәренә йөкләнеш артачак.

Тышкы автомобиль юллары чөлтәрен үстерү буенча проект карарлары поселокларны тотрыклы эчке һәм тышкы транспорт элементләре белән тәмин итә торган жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына ремонт чараларын үткәрүдән гыйбарәт.

ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮНӨҢ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӨРӨ

Каенсар авыл жирлегенә транспорт инфраструктурасы системасының максатчан индикаторлары һәм үсеш күрсәткечләре.

3 нче таблица

Индикаторлар төркеме	Күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Халык өчен транспорт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеге критерийлары	Автомобиль урамнары һәм юллар системасы	км	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Урам-юл чөлтәрен үстерүгә ихтыяж күрсәткечләре	Урам-юл чөлтәренә гомуми озынлыгы	км	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Урам-юл чөлтәре кулланучыларын колачлау дәрәжәсе күрсәткечләре	Транспорт белән тәмин ителеш	Берәмлек/1000 кеше	268	272	274	275	280
	Юл хәрәкәте иминлеге	%	100	100	100	100	100
Урам-юл чөлтәренә ышанычлылыгы күрсәткечләре	Чөлтәләргә реконструкцияләү күләме (бер ел эчендә)*	км	0	0	0	0	0

6. ЖИРЛЕКНӨҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ИСЕМЛЕГЕ ҲӘМ ЧИРАТЫ.

Генплан нигезендә, жирлекнә кирәкле транспорт элементсен тәмин итә торган һәм билгеләнеше һәм параметрлары буенча классификацияләнгән, үсеш килүче транспорт агымнарын, шулай ук тышкы автомобиль юлларына чыгуны тәмин итә торган урам-юл чөлтәренә гамәлдәге структурасын саклап калып, автомобиль урамнары һәм юллары системасын булдыру күздә тотыла.

Торак пунктларда транспорт элемтәсенен куркынычсызлыгын, өзлексезлеген һәм уңайлылыгын тәмин итү өчен, Генераль план нигезендә урамнар һәм юллар төзү каралган.

Урам һәм юл категорияләрен СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе» 9 нчы таблицада китерелгән классификация нигезендә билгеләргә кирәк

- төп (главные) урамнар;
- торак төзелешендәге урамнар: төп (основные);
- торак төзелешендәге урамнар: икенче дәрәжәле;

№ т/б	Автомобиль юлы яки урам исеме	Озынлыгы, км			Автомобиль юлы классы	Автомобиль юлы категориясе ...
		Барлыгы	Шул исәптән:			
			а/б	Щеб, грав.		
	Каенсар авылы					
1	Мәктәп ур.	0,75		0,75	гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
2	Яшел урамы	0,56		0,56	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
3	Х.Такташ урамы	0,60		0,60	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
4	Вокзал урамы	0,65		0,65	гади типтагы юл	Төп урам, торак төзелешендәге урам
5	Г.Тукай ур.	0,24		0,24	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
6	Яшьләр ур.	0,30		0,30	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам
7	1Май ур.	0,60		0,60	гади типтагы юл	торак төзелешендәге урам

Урам-юл челтәренең тәкъдим ителгән структурасы транспорт проблемаларын мөмкин кадәр хәл итә: торак пунктларны кирәкле элемент белән тәэмин итә, төбәк автоюлларына уңайлы чыгу мөмкинлеген тәэмин итә, шулай ук, торак төзелешен әйләнәп үтәп, йөк һәм авыл хужалыгы транспорты хәрәкәте проблемасын хәл итә.

Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар транспорт инфраструктурасы объектларын үстерүгә булган ихтыяжлар нигезендә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм алардагы ясалма корылмаларны паспортлаштыру һәм кадастр исәбенә алу;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы хужасыз автомобиль юлларын һәм аларга ясалма корылмаларны муниципаль милеккә рәсмиләштерү;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм андагы ясалма корылмаларны ағымдагы ремонтлау;

күрсәткечләре, категорияләренә карап, юлларның эксплуатацион характеристикаларына карата стандартлар таләпләренә туры килә торган юл-урам челтәре участкаларын саклау,

- Яңил авыл жирлегенә генераль планы нигезендә юл-урам челтәрен төзү;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм андагы ясалма корылмаларны капитал ремонтлау;

- жирлек территориясендә юл хәрәкәтен оештыру проектын эшләү;

- жирлек территориясендә юл хәрәкәтен оештыру проектын кертү;

- жирлек торак пунктларының үзәк өлешендә каты өслеккә жәяүлеләр тротуарлары ясау

;

– торак пунктлар арасында велосипед маршрутларын оештыру.

7. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҮСЕШЕ ЧАРАЛАРЫН ФИНАНСЛАУ КҮЛӘМНӨРЕН ҺӘМ ЧЫГАНАКЛАРЫН БӘЯЛӘУ

2022-2030 елларга Каенсар авыл жирлегенең урам-юл челтәре объектларын модернизацияләү буенча беренчел чараларга кирәкле акчаларның гомуми күләме 9540 мең сум тәшкил итә.

урам-юл челтәрен үстерү буенча гамәлгә ашырыла торган һәм гамәлгә ашыру поанлаштырыла торган проектларны исәпкә алып, Транспорт инфраструктурасы б, шулай ук аларның финанс кертемнәренә булган өстенлекле ихтыяжлары 2022 -2030 елларга бүленгән. Алынган нәтижәләр (2022 ел бәяләре белән)

5 нче таблица

Каенсар авыл жирлегенең Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын тормышка ашыру чорына инвестицияләр күләмен бүлү, мең сум.

№т/б	Хезмәт төрләре	Программаны тормышка ашыруга инвестицияләр					Барлығы
		2022	2023	2024	2024	2026-2030	
1	Юлларны ремонтлау	1000	1000	1000	1000	5000	9000
2	Юлларны карап тоту	50	50	50	50	250	450
3	Яктырту	10	10	10	10	50	90

Транспорт инфраструктурасы буенча инвестицияләрнең план күләмен тормышка ашырыла торган һәм тормышка ашыру планлаштырыла торган урам-юл челтәрен үстерү проектларын исәпкә алып, шулай ук аларның финанс кертемнәренә булган өстенлекле ихтыяжларын исәпкә алып бүлү 2022 – 2030 елларга эшләнгән. Алынган нәтижәләр (2022 ел бәяләре белән)

6 нчы таблица

Каенсар авыл жирлеге программасын тормышка ашыруга акча жәлеп итү чыганакалары, мең сум

№т/б	Атамасы	Барлык дәрәжәдәге бюджетлар һәм шәхси инвесторлар	Шул исәптән, федераль бюджет	Шул исәптән, ТР бюджеты	Шул исәптән, жирле бюджет	Шул исәптән, бюджеттан тыш чыганакалар
1	Юлларны ремонтлау	9000	0	7200	1800	0
2	Юлларны карап тоту	450	0	360	90	0
3	Яктырту	90	0	90	0	0

8. ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ҮСЕШЕ ЧАРАЛАРЫНЫҢ НЭТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Программа чараларын тормышка ашыру нәтижәлелеген комплекслы бәяләү аны гамәлгә ашыру вакыты дәвамында һәм аны тормышка ашыру тәмамланганнан соң ел саен гамәлгә ашырыла һәм үз эченә муниципаль программа чараларының үтәләше дәрәжәсен бәяләүне һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне ала.

- жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү;
- тормыш эшчәнлегенең башка өлкәләре белән балансланган һәм координацияләнгән;
- социаль-икътисадый үсеш өчен шартлар формалаштыру;
- юл хәрәкәте иминлеген арттыру;
- халыкка, икътисадый эшчәнлек алып баручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижәлелеге сыйфаты;
- жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысын киметү.

9. КАЕНСАР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ПРОЕКТЛАУ, ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ӨЛКӘСЕНДӘ ИНСТИТУЦИОН ҮЗГӘРТҮЛӘР, ЭШЧӘНЛЕКНЕ ХОКУКЫЙ ҺӘМ МӘГЪЛҮМАТИ ТӘЭМИН ИТҮНЕ КАМИЛЛӘШТЕРҮ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

Кукмара муниципаль районы Башкарма комитеты, Каенсар авыл жирлеге башкарма комитеты Программа чараларын тормышка ашыру барышын гомуми контрольдә тоту, шулай ук Программаны тормышка ашыру барышында оештыру, методик һәм контроль функцияләр башкара:

- чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын аныклап, Программаны гамәлгә ашыру буенча ел саен үткәрелә торган чаралар планын эшләү;
- программа чараларын тормышка ашыруны вакыты, эчтәлеге, финанс чыгымнары һәм ресурслар буенча контрольдә тоту;
- программа чаралары комплексын гамәлгә ашыру буенча эшне методик, мәгълүмати һәм оештыру ягыннан тәэмин итү.

Программаны тормышка ашыру кысаларында институциональ үзгәрешләр күздә тотылмый. Идарә структурасын, шулай ук транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне тормышка ашырганда үзара бәйләнешләрнең характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.

Каенсар авыл жирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын үстерүнең Программаның максатчан күрсәткечләрненә ирешүгә юнәлдерелгән норматив-хокукый һәм мәгълүмати тәмин ителешен камилләштерү барышында Россия Федерациясенен региональ һәм федераль законнарына даими мониторинг нигезендә шәһәр төзелеше проектлары нормативларына вакытында үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә кирәк.

Әлеге Программа транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне һәм рекомендацияләрне регламентлый торган законнар, карарлар, күрсәтмәләр, методик рекомендацияләр һәм башка норматив-хокукый актлар үз көченә керткәндә корректировкаканырга яисә яңадан каралырга тиеш.

Максатчан индикаторларны һәм күрсәткечләрне, куелган максатларга ирешү динамикасына һәм темпларына, тышкы мохиттә үзгәрешләргә, социаль-иқтисадый шартларга һәм башка факторларга бәйлә рәвештә корректировкалау мөмкинлеге карала.

Программаны мәгълүмат белән тәмин итү массакуләм мәгълүмат чаралары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар өчен дә, аерым гражданныр өчен дә программаны тормышка ашыру барышы һәм аның аерым чаралары турында мәгълүматның транспарантлыгы принцибын үтәп гамәлгә ашырыла

Әлеге Программа «Жирлекләрнең, шәһәр округларының Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрэндәге 1440 номерлы карары нигезендә эшләнган.

Жирлекләрнең һәм шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эшләү һәм раслау мониторингын гамәлгә ашыру тәртибе Россия Транспорт министрлыгының 2016 елның 26 маендагы 131 номерлы боерыгы белән билгеләнган.